

Planerade forskarkurser Tema kultur och samhälle 2021-22

Moment 1: Tvärvetenskapens möjligheter och former, 7,5 hp

Kursen ger en kritisk introduktion till tvärvetenskap som fenomen och praktik. Den behandlar tvärvetenskap i relation till disciplinär forskning och skillnader och likheter mellan tvärvetenskap, mångvetenskap och postdisciplinär forskning. Kursen resonerar om olika nivåer av tvärvetenskaplig praktik: forskningsmiljö, forskningsfält, den enskilda forskaren och nyckeltexter som får tvärvetenskaplig spridning. Vidare behandlar kursen tvärvetenskapens retorik om problemorientering och kommer därigenom in på frågor om relationen mellan forskning och samhälle, om att formulera forskningsproblem med utgångspunkt i samhälleliga eller sektorspecifika utmaningar, och samspelet mellan aktörer utanför universitet före, under och efter forskningsprocessen. Den tvärvetenskapliga praktiken fördjupas genom ett särskilt fokus på avhandlingsarbete och tvärvetenskaplighet på Tema Kultur och samhälle. Kursen ligger först i blocket av obligatoriska kurser eftersom dess syfte är att ge en introduktion till forskningen vid Tema kultur och samhälle.

Moment 2: Kritiska och reflexiva förhållningssätt till kulturvetenskaplig teori och metod, 15 hp

Efter det tidigare momentet utvecklar vi här samspelet mellan teori och metod för att skapa fördjupad förståelse för hur val av teori och metod hänger samman och hur de påverkar den tvärvetenskapliga kulturforskningens utformning och genomförande. Teori syftar i detta fall på olika sätt att förstå och beskriva sociala fenomen, processer och konflikter, medan metod avser olika arbetssätt för urval, insamling, analys av samt forskningsetiska bedömningar i relation till empiriska källmaterial.

Den tvärvetenskapliga kulturforskningen utmärks av ambitionen att utforska ett brett register av tematiska frågor och empiriskt material, vilket aktualiserar olika teorier och metoder. Frågeställningarna är komplexa och mångfacetterade och måste mötas med en kombination av olika ramverk och verktyg, angreppssätt som i sin tur påverkar tolkning och presentation. Detta innebär att dagens och framtidens tvärvetenskapliga forskare inte bara behöver kunna överblicka en mångfald av teorier och metoder utan också behöver kunna förstå hur olika metoder kan tillämpas på just deras empiriska material och hur de relaterar till varandra.

Den här kursen problematiserar konsekvenser som våra val av teori och metod i ett tvärvetenskapligt projekt medför. Vilket arbete gör metod och hur förhåller den sig till teori och material? Den utvecklar ett kritiskt-reflexivt förhållningssätt till hur metod- och teorival formar, berikar och begränsar den egna förståelsen av forskningsfrågor och empiriskt material. Kursen utforskar därför ett flertal teorier, metoder och metodiska förhållningssätt: från fältarbete till arkivforskning, från digitala data till möten med människor, från bild till text. Den tar också upp mötet mellan kvantitativa och kvalitativa metoder i kulturvietenskaplig forskning. Tonvikt läggs på innovativa kombinationer av perspektiv som kan medverka till att utveckla kulturforskningen i nya tvärvetenskapliga fält och gestaltningar.

Moment 3: Tvärvetenskap i praktiken: kunskapsteoretiska ramverk och internationell positionering, 7,5 hp

Det här momentet kopplar samman det första och andra momentet och innebär en möjlighet att utarbeta ett tvärvetenskapligt teoretiskt och metodologiskt ramverk för den egna avhandlingen som är situerat i ett internationellt forskningslandskap. Den tvärvetenskapliga forskaren ställs inför stora möjligheter att kombinera teorier, metoder och forskning från olika fält för att belysa ett specifikt forskningsproblem. Men går allt att kombinera? I den här kursen fördjupas kunskapen om design av tvärvetenskapliga avhandlingar och forskningsprojekt. Den syftar även till att ge redskap till att positionera avhandlingsarbetet i relation till internationella forskargrupper, projekt och konferenser. På kursen läses och diskuteras kunskapsteoretiska texter för att fördjupa kunskapen om forskningsfältsspecifika ontologiska och epistemologiska ställningstaganden. Deltagarna inventerar relevanta nationella och internationella forskningssammanhang och lär sig grunderna i att skriva och presentera ett konferenspaper.

Moment 4: Kunskapens rörelse 7, 5 hp

I det sista obligatoriska momentet tittar vi på hur kunskap cirkulerar, hur den rör sig och de tekniker och teknologier kunskapen vilar på. Här ges möjlighet att problematisera och konkretisera tidigare moment i förhållande till frågor om vetenskaplig kommunikation. Att kunskap cirkulerar, eller kanske snarast, är tänkt att cirkulera, förefaller kanske självklart. Men genom vilka former, och under vilka villkor? För en forskare i humaniora och samhällsvetenskap handlar det fortfarande primärt om att skriva. Text är det verktyg genom vilket forskningen når ut. Men forskning, vetenskap och kunskap förmedlas också genom andra kanaler och andra materialiteter än text, rör sig genom kroppars förflyttning i rum och

genom olika former av iscensättningar. Dessa olika format inbegriper per definition olika mekanismer som möjliggör eller förhindrar spridningen: från förlagskontrakt till valet att inte avslöja någonting - att hålla kunskapen hemlig. Kursen "Kunskapens rörelser," är uppbyggd kring två grundläggande principer: kunskap cirkulerar genom olika former och materialiteter och kunskap sätts i rörelse (eller förhindras att sättas i rörelse) genom olika normer och regleringar, informella såväl som formella.

Kursen är upplagd som en seminarier serie bestående av totalt nio seminarier, där deltagarna själva rör sig mellan olika vetenskapliga rumsligheter som involverar olika former av kunskaps-cirkulation. Sex seminarier fokuserar på ett specifikt tema: fotnoten, kuvertet, arbetslägret, fossilen, laboratoriet, tidskriften. Gemensamt för dessa seminarier är att oavsett om vi fokuserar på ett objekt eller en institution så gör vi det genom att samtidigt tänka både på form och norm. Dessa sammanlagt sex tematiserande seminarier ramar in av en introduktion och ett examinerade slutseminarium. Ungefär halvvägs in i kursen har vi ett diskussionsseminarium som ägnas en deluppgift. Deluppgiften består i att skriva en annoterad bibliografisk post på en självvald artikel.